

Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, artikel 7, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008, artikel 8, artikel 13, §1, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 36bis, §9, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005, 19 mei 2006, 7 december 2007 en 12 december 2008, artikel 36ter, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2006, 27 april 2007 en 8 mei 2009, en artikel 51, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012 tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' en tot vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, waarmee de regering het voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het desbetreffende gebied principieel heeft vastgelegd;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 4 december 2012;

Gelet op het advies 2011-71 van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, gegeven op 20 oktober 2011;

Gelet op het gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012, gegeven op 19 januari 2012/27 januari 2012, het gemeenschappelijk advies 21-2012/04-2012, gegeven op 22 maart 2012/30 maart 2012 en het gemeenschappelijk advies 64-2012, gegeven

op 28 september 2012; van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij;

Gelet op de adviesaanvraag die op 21 december 2011 bij de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij is ingediend, met toepassing van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Overwegende dat door de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij geen advies werd verstrekt binnen de termijnen gesteld door artikel 16, §2, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen op 8 februari 2012 heeft meegedeeld dat de termijn voor advies niet gehaald werd en dat de procedure verdergezet mag worden;

Gelet op de adviesaanvraag die op 21 december 2011 bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen is ingediend, met toepassing van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Overwegende dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen op 11 januari 2012 beslist heeft geen advies uit te brengen over de voorontwerpen van besluit tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones, zoals door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen bekrachtigd op 18 januari 2012;

Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 21, dat toestaat dat wordt voorbijgegaan aan de ontstentenis van een advies;

Gelet op het advies 53.851/1/V t.e.m. 53.886/1/V van de Raad van State, gegeven op 18 september 2013, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat op grond van artikel 36bis, §9, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, hierna het Natuurdecreet te noemen, de Vlaamse Regering elk gebied dat in aanmerking komt als speciale beschermingszone en dat ze definitief heeft vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet of dat krachtens artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet bij besluit als speciale beschermingszone moet aanwijzen; dat ze dat zo spoedig mogelijk moet doen, uiterlijk binnen zes jaar nadat de Europese Commissie het gebied van communautair belang heeft verklaard;

Overwegende dat het gebied 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn

voorgesteld als speciale beschermingszones, is vastgesteld als gebied dat ter uitvoering van artikel 4.1 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora, hierna de Habitatrichtlijn te noemen, door het Vlaamse Gewest aan de Europese Commissie is voorgesteld als speciale beschermingszone en daarom, ingevolge artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet, geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet;

Overwegende dat de Europese Commissie het voormelde gebied van communautair belang heeft verklaard bij beschikking 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio; dat het voormelde gebied moet worden aangewezen als speciale beschermingszone;

Overwegende dat de speciale beschermingszones met toepassing van de Habitatrichtlijn moeten worden aangewezen voor de instandhouding van de habitats uit de bijlage I bij het Natuurdecreet en van de soorten uit de bijlage II bij het Natuurdecreet;

Overwegende dat artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, hierna het Procedurebesluit te noemen, de elementen opsomt die een aanwijzingsbesluit moet bevatten; dat overeenkomstig artikel 10 van het Procedurebesluit een voorstel voor toevoegingen of schrappingen van Europees te beschermen habitats en soorten in het aanwijzingsbesluit opgenomen moet worden als dat vereist is op basis van nieuwe wetenschappelijke gegevens; dat bij de rapportering over de staat van instandhouding van de Europees te beschermen soorten en habitats ter uitvoering van artikel 17.1 van de Habitatrichtlijn en tijdens de opmaak van het rapport ter onderbouwing van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van 8 mei 2010 als vermeld in artikel 5 van het Procedurebesluit, en het rapport ter onderbouwing van de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, nieuwe wetenschappelijke gegevens werden verzameld over het voorkomen van Europees te beschermen soorten en habitats in dat gebied en het belang van dat gebied voor het duurzame voortbestaan van die soorten en habitats in Vlaanderen;

Overwegende dat op grond van artikel 36ter, §1, van het Natuurdecreet ter uitvoering van de Habitatrichtlijn en richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, de administratieve overheid binnen de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen neemt die moeten beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen habitats, vermeld in bijlage I van het Natuurdecreet, en de soorten, vermeld in de bijlagen II, III en IV van het Natuurdecreet, alsook van de niet in bijlage IV van het decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels;

Overwegende dat krachtens artikel 10 van het Procedurebesluit, voor elk gebied dat moet worden aangewezen als speciale beschermingszone op grond van artikel 36bis, §9, van het Natuurdecreet, het voorontwerp van

instandhoudingsdoelstellingen moet worden geïntegreerd in het voorontwerp van aanwijzingsbesluit; dat het besluit dat het gebied 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' aanwijst als speciale beschermingszone de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied moet bevatten;

Overwegende dat de instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied worden opgemaakt op basis van een rapport dat de componenten, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, bevat; dat in het daarin te formuleren voorstel van instandhoudingsdoelstellingen de prioriteiten worden geïntegreerd; dat waar in het Procedurebesluit prioriteiten zijn gedefinieerd als "een voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen binnen een Europees te beschermen gebied, gelet op de Europees te beschermen soorten en habitats waarvoor het gebied is aangeduid, gelet op de desbetreffende gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen en gelet op de voor dat Europees te beschermen gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging met betrekking tot de in dat gebied te beschermen soorten en habitats", die 'voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen' te begrijpen is als de oplijsting van een aantal te nemen acties die inspelen op de naar voren geschoven instandhoudingsdoelstellingen; dat die acties niet per definitie zullen toelaten om *alle* instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, maar dat het prioritair aanpakken ervan een sterke voorkeur geniet;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 9 van het Procedurebesluit, de minister een voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten vaststelt op basis van 1° het bovenvermelde rapport, 2° een door het Agentschap voor Natuur en Bos opgemaakt verslag over een consultatie, met betrekking tot dat rapport, van de betrokken doelgroepen in het Europees te beschermen gebied in kwestie, 3° het overleg met de gewestelijke overleggroep, vermeld in artikel 3 van het Procedurebesluit, over de in de twee vorige punten vermelde documenten; dat het verslag over de consultatie van de lokale doelgroepen is opgemaakt op 31 mei 2012 en dat het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep heeft plaatsgevonden op 1 februari 2012, 26 juli 2012, en 27 augustus 2012;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos, op grond van de besprekingen bij dat overleg, het ontwerprapport, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit heeft afgewerkt en het rapport heeft overhandigd aan de bevoegde minister op 12 september 2012; dat het rapport alle componenten bevat die vereist zijn op grond van dat artikel 8;

Overwegende dat de bevoegde minister, op basis van het haar op 12 september 2012 overhandigde rapport, het bovenvermelde verslag over de consultatie en het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep, het voorontwerp van de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het gebied heeft vastgesteld;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos rekening heeft gehouden met de ontvangen adviezen 2011-71, 06-2012/01-2012, 21-2012/04-2012 en 64-2012 van de strategische adviesraden, waaruit wijzigingen aan de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, zoals door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 14 december 2012, zijn gevolgd;

O verwegende dat de Minaraad in haar advies 2011-71 suggereert dat de Vlaamse Overheid zich ter dege voorbereidt op mogelijke vervolgstappen in lijn met het

lopende overlegproces en daarover ook duidelijk communiceert met de overlegpartners;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners het overlegproces heeft geëvalueerd en bijgestuurd, in samenwerking met de overlegpartners het implementatietraject heeft uitgewerkt en dat de overlegpartners actief betrokken werden in de werkgroepen rond bestaande kwesties;

Overwegende dat de Minaraad in haar advies 2011-71 voorstelt om de aanbevelingen van de WTC verder door te vertalen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners vijf kwestie-werkgroepen opstartte die een aantal steeds weerkerende kwesties dienden op te lossen, dat de Vlaamse Overleggroep besliste de referentiewaarden niet te wijzigen tijdens het huidige proces, gezien dit een voor Europe juridisch onaanvaardbaar uitstel voor de goedkeuring van de instandhoudingsdoelstellingen en prioritaire inspanningen zou teweegbrengen, dat in het voorjaar 2013 een WBC rond de referentiewaarden wordt opgestart, waarna deze in functie van de eventuele herziening van de doelstellingen ikv de monitoring en zesjaarlijkse rapportering en evaluatie door de EC, al dan niet bijgesteld kunnen worden; dat de gewijzigde instandhoudingsdoelstellingen door de WTC opnieuw bekeken werden en de conclusie van de WTC hierover voorwaardelijk gunstig was;

Overwegende dat de Minaraad in haar advies 2011-71 vraagt dat er werk wordt gemaakt van een uitvoeringsplan in overleg met de doelgroepen, zodat het voor de betrokken actoren duidelijk is wie welke doelen waar en wanneer moet realiseren;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd en dat er voor de figuur van een Natura 2000 management plan per speciale beschermingszone gekozen wordt;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het overleg over de algemene aandachtspunten bij voorkeur voor eind 2012 gebeurt, bijvoorbeeld binnen de werkgroepen die de kwesties behandelen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners de verwerking van de algemene aandachtspunten heeft geïntegreerd in de werking van de vijf opgestarte kwestie-werkgroepen en dat de betrokken sectoren na de resultaten van de kwestie-werkgroepen en de andere overlegfora, een samenvatting van de nog relevante aandachtspunten voor de implementatie hebben ingediend, dewelke aan de Vlaamse regering worden overgemaakt in de 'standpuntennota';

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat bij een gefaseerde evaluatie van de IHD (ten minste) volgende punten in onderlinge afweging mee in rekening gebracht worden: socio-economische toets, algemene impact van ruimtebeslag beperken, voldoende

waarborgen van de lokale gunstige staat van instandhouding in het belang van het behoud van het areaal, belang van een robuust doelenkader als buffer voor de dynamiek van de open ruimte;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners zowel bij de totstandkoming van de gewestelijke en specifieke instandhoudingsdoelstellingen als bij de optimalisatie van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen binnen de werkgroep kalibratie, deze punten in overweging genomen hebben en overwegende dat niet voor elk Europees te beschermen habitat of soort dat voor een speciale beschermingszone is aangemeld of binnen een speciale beschermingszone voorkomt, er gestreefd moet worden naar een lokaal goede staat van instandhouding;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen een sluitende timing op te stellen met prioriteiten voor het vastleggen van de IHD voor alle SBZ-V;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin een timing met prioriteiten voor het vastleggen van de S-IHD voor alle SBZ-V werd opgenomen;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat de problematiek rond de kalibratie van doelstellingen binnen de werkgroep kalibratie wordt behandeld, waarbij een duidelijke afweging met de lokale socio-economische context bij de kalibratie en de implementatie van de bosdoelstellingen wordt benadrukt;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de doelstellingen zijn geoptimaliseerd;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het gebruik van vorken voor de doelstellingen verwijzen naar de lopende kalibratie- en de implementatiefase van het IHD-proces en inzake recreatie wijzen op het belang van een passende beoordeling, die de verenigbaarheid van geplande activiteiten en de S-IHD moet nagaan;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de vorken voor de Europees te beschermen habitats werden omgezet in unieke getallen en overwegende dat inzake de verwijzing naar de Passende beoordeling in de kwestie-

werkgroep Passende beoordeling in samenwerking met de overlegpartners het instrument Passende beoordeling verder werd uitgewerkt;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen aan ANB en INBO om na te gaan of: (1) de S-IHD het behoud van het areaal van Europees beschermde soorten en habitats voldoende verzekeren; en (2) de metapopulatie-criteria voldoende vervat zijn in de S-IHD;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van punt 1 van het bovenstaand advies bevestigt dat bij het plaatsen van doelen bij de specifieke instandhoudingsdoelstellingen maximaal rekening gehouden werd met het behoud van areaal in kritische randhokken, dat in navolging van punt 2 van het bovenstaand advies reeds bij de opmaak van de Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen rekening is gehouden met de metapopulatiebenadering, dat bij het plaatsen en bij de optimalisatie van de doelstellingen binnen de kalibratiewerkgroep gestreefd werd naar de creatie van grote kernen voor bronpopulaties voor fauna en dat het streven naar grote kernen ook werd vertaald volgens het principe "zuinig ruimtegebruik";

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen om tegen eind 2012 een concreet plan van aanpak uit te werken om de LSVI-tabellen aan te vullen met kensoortvereisten;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de doelgroepen een plan van aanpak heeft opgesteld tot wijziging van de LSVI, waarin ook de aanvulling met de kensoortvereisten wordt opgenomen, dat dit plan van aanpak is opgenomen in de implementatienota;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 het belang van grensoverschrijdend overleg benadrukken;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies benadrukt dat tijdens de implementatiefase overleg met alle betrokkenen zal gebeuren, dus ook grensoverschrijdend overleg indien dit opportuun is om een optimalisatie van inspanningen en resultaat te verkrijgen;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 ervoor pleiten dat er snel antwoord gegeven wordt op de vraag op welke manier het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden. Het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" moet meer duidelijkheid krijgen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd; waarin werd uitgewerkt op welke wijze het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden en waarin het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" verder werd verduidelijkt;

Overwegende dat de Minaraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 suggereren dat het duidelijk geografisch lokaliseerbaar probleem van de drinkwatervoorziening in principe gebiedsgericht oplosbaar moet zijn;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners bij de optimalisatie van de instandhoudingsdoelen binnen de werkgroep kalibratie, het belang van de drinkwaterwinnings en de socio-economische context in overweging genomen heeft en dat tijdens de implementatiefase gebiedsgericht oplossingen gezocht zullen worden voor eventuele resterende problemen;

Overwegende dat de Mineraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 van oordeel zijn dat in gebieden met groene bestemmingen of in eigendom van een bovenlokale overheid er gekozen moet worden om in die gebieden maximale, bijhorende aantallen vogelsoorten als doelstelling op te nemen in het licht van zuinig ruimtegebruik, efficiëntie en “sterkste schouders, zwaarste lasten”.

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de kalibratie-werkgroep via het principe ‘sterkste schouders-zwaarste lasten’ de doelstellingen zo veel mogelijk binnen de terreinen van de terreinbeherende verenigingen en overheden heeft gealloceerd, dat deze terreinen in het algemeen terreinen met groene bestemmingen zijn, dat door de toepassing van het ‘principe zuinig ruimtegebruik’ ook de soortendoelstellingen hierdoor maximaal aan deze terreinen werden toegewezen, dat het Agentschap voor Natuur en Bos er op wijst dat een maximale toewijzing van doelstellingen louter op basis van eigendom en bestemming ingaat tegen het principe zuinig ruimtegebruik, tegen de juridische bepalingen uit onder meer de habitatrichtlijn en tegen de ecologische vereisten van de soorten en dat soorten alleen maar tot doel kunnen gesteld worden indien er geschikt leefgebied voorkomt of een geschikt leefgebied binnen mogelijk is, waarbij ook rekening moet gehouden worden met de meta-populatiecriteria;

Overwegende dat de Mineraad en SALV in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 vragen om de afgesproken werkwijze rond kwaliteitsnormen voor habitats te volgen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de Vlaamse Overleggroep heeft afgesproken om de bedoelde habitatspecifieke kwaliteitsnormen te actualiseren en in samenwerking met de overlegpartners deze kwaliteitsnormen geherformuleerd heeft, dat deze geherformuleerde kwaliteitsnormen in voorliggend besluit werd opgenomen;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van artikel 4.4 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, hierna de Habitatrichtlijn te noemen.

Art. 2. Het op de bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd, met de code ‘BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw’, dat ligt in de gemeenten Bilzen, Zutendaal, Lanaken en Riemst, wordt aangewezen als speciale beschermingszone ter uitvoering van artikel 36bis, §9, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende

het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna het Natuurdecreet te noemen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen.

Binnen de SBZ komt een gradiënt voor van droge tot vochtige zandbodems in het noorden naar meer vochtige tot natte (zand)leembodems in het zuiden.

In het noorden is het complex van droge loofhoutbossen en de droge duin-, gras- en heidehabitats te beschermen habitat. Bijzonder is het aanwezige jeneverbesstruweel, dat op Vlaams niveau erg waardevol is. De naaldhoutaanplanten zijn geen boshabitat, maar in de randen ervan komen zwak ontwikkelde heidehabitats of heischrale vegetaties voor. De (half)open vegetaties met structuurrijke overgangen van bos naar heide vormen het leefgebied van habitattypische soorten als levendbarende hagedis, hazelworm en heidesabelsprinkhaan. Zwarte specht, middelste bonte specht en wespendief (Bijlage IV) broeden in de waardevolle oude loofboskern van het Munsterbos. Europees te beschermen vleermuissoorten als bechsteins vleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis worden hier ook waargenomen. De beekvalleien worden gekenmerkt door alluviale bossen en een redelijk omvangrijk vijvercomplex ter hoogte van het Munsterbos. Het leefgebied voor soorten als beekoeverlibel, glassnijder en gewone bronlibel, en de vogelrichtlijnsoorten blauwborst, ijsvogel, woudaap en roerdomp.

In het zuiden van de SBZ zijn de eiken-haagbeukbossen met overgangen naar en open plekken van voedselrijke ruigtes langs de Wilderbeek, de Krombeek en ten zuiden van de Munsterbeek te beschermen. Bijzonder zijn de momenteel zwak ontwikkelde, versnipperde blauwgraslanden en schrale hooilanden in het deelgebied Noterbos.

Bijzondere elementen in dit SBZ zijn de kalktufbronnen en kalkrijke graslanden met zeldzame vlinders en planten op de taluds van het Albertkanaal en de populaties beekprik in de beken.

Art. 3. §1. Het gebied wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande habitats van bijlage I van het Natuurdecreet, met vermelding van hun Natura 2000-code, waarbij het teken "*" aangeeft dat het een prioritaire habitat betreft in de zin van de Habitatrichtlijn:

- 1° 2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*soorten op landduinen
- 2° 3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of de *Isoëto-Nanojuncetea*
- 3° 3150 Van nature eutrofe meren met vegetaties van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
- 4° 4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
- 5° 4030 Droge Europese heide
- 6° 5130 *Juniperus communis*-formaties in heidevelden of op kalkgrasland

- 7° 6210 Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende bodems (Festuco-Brometalia) (prioritair habitat in gebieden waar opmerkelijke orchideeën groeien)
- 8° 6230* Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- 9° 6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Eu-Molinion)
- 10° 6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- 11° 6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 12° 7140 Overgangs- en trilveen
- 13° 7220* Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)
- 14° 9120 Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (Quercion *robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)
- 15° 9160 Sub-Atlantische en Midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukenbossen behorend tot het *Carpinion betuli*
- 16° 9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*
- 17° 91E0* Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

§2. Het gebied wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Natuurdecreet:

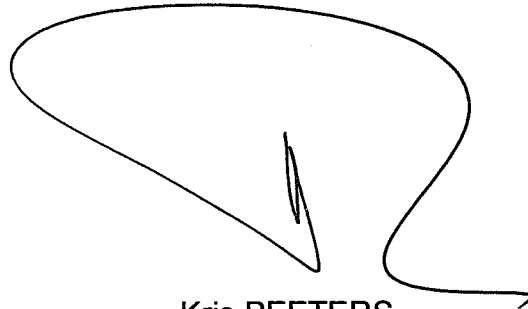
- 1° Beekprik - *Lampetra planeri*
- 2° Spaanse vlag - *Callimorpha quadripunctaria*
- 3° Bechsteins vleermuis - *Myotis bechsteinii*

Art. 4. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, worden de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van het gebied 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw', vermeld in bijlage 2, gevoegd bij dit besluit, vastgesteld.

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

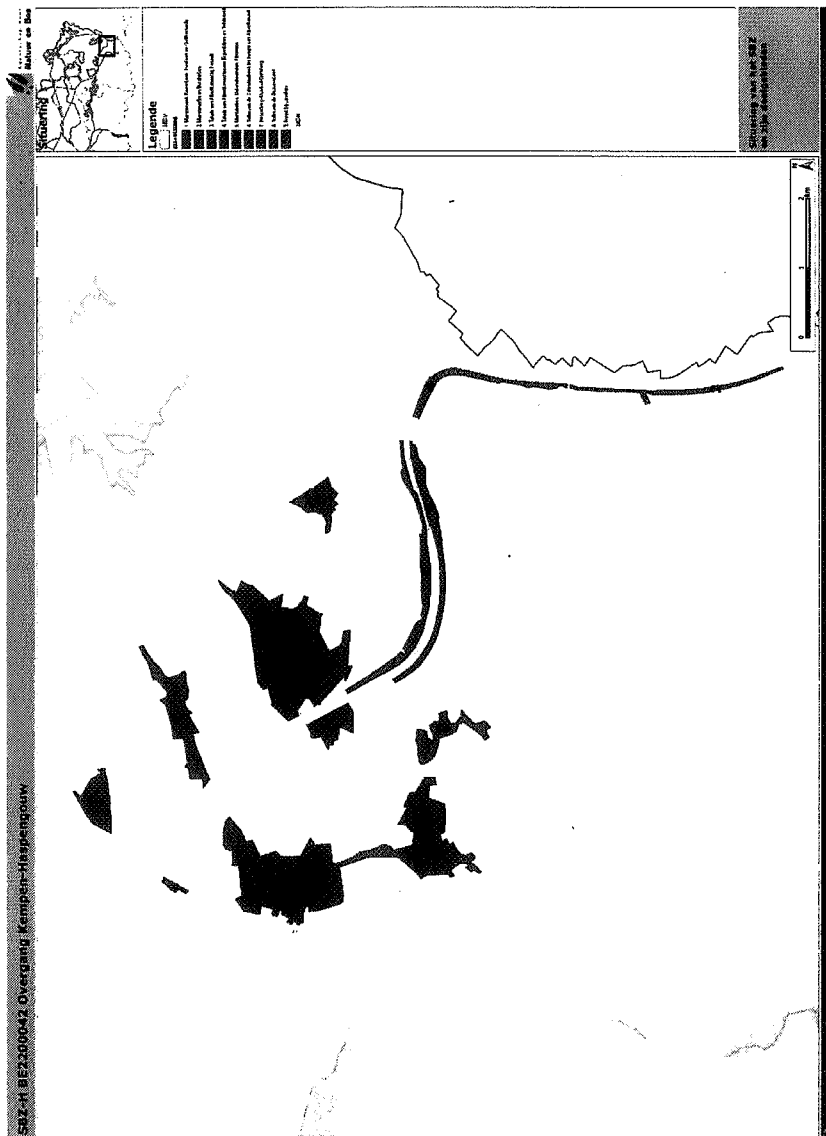
De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

~~Eensluidend afschrift,
Liesbeth Van Snick
medewerker~~

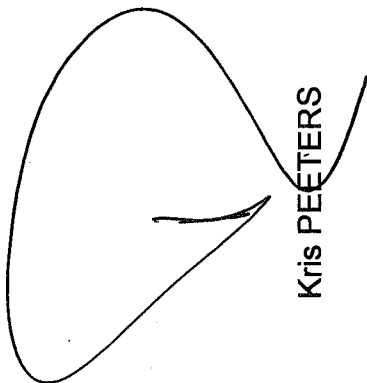
Bijlage 1. Situering van de speciale beschermingszone met de code BE2200042, genaamd 'Overgang Kempen-Haspengouw'

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten,

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Eensluidend afschrift,

Liesbeth Van Snick
medewerker

Joke SCHAUVLIEGE

Bijlage 2. De instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de speciale beschermingszone met de code BE2200042, genaamd 'Overgang Kempen-Haspengouw'

I. Instandhoudingsdoelstellingen

Legende	
Symbol	Omschrijving
↑	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit.
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit.

Habitats

Dit habitatrichtlijngebied ontleent zijn naam aan de unieke ligging ter hoogte van de overgang van (leemhoudende) zandgronden van de Kempen in het noorden naar de rijkere, Haspengouwse leemgronden in het zuiden. Tussenin zijn vochtige tot natte zandleembodems en natte leembodems terug te vinden voornamelijk in de valleien van waterlopen.

Deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide, deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos, deelgebied 6 – Vallei van de Zutendaalbeek ter hoogte van het Albertkanaal, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg, en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek liggen in de noordelijke helft van de SBZ en worden gekenmerkt door een mozaiek van enerzijds droge en anderzijds vochtige tot natte zandgronden in de beekvalleien van de Munsterbeek, Roelerbeek, Oefaartloop, Zutendaalbeek en Bezoensbeek. Deze bodems zijn ook terug te vinden in de noordelijke helft van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos en in deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken. In de zuidelijke helft van deelgebied 5 (Domeinbos Groenendaal, Noterbos) zijn meer vochtige tot natte zandleembodems terug te vinden met daarnaast ook natte leembodems ter hoogte van de Wilderbeek, Krombeek en Meersbeek.

Deze SBZ omvat dus een mozaiek aan natuurlijke bodemtypes en een gradiënt van drogere (leemhoudende) zandbodems in het noorden naar meer vochtig tot natte (zand)leembodems in het zuiden. Deze mozaiek wordt weerspiegeld in het voorkomen van verschillende Europees te beschermen habitattypes.

De taluds langs het Albertkanaal zijn geologisch gezien heel bijzonder. Door het ingraven van het Albertkanaal in het omliggende landschap is een unieke situatie ontstaan waarbij op een dwarssectie binnen de talud verschillende geologische lagen aan het oppervlak kunnen komen. De dagzomende lagen zijn het

Krijt, Tertiaire zanden, grinden en eolische afzettingen. Deze lagen verschillen op fysisch-chemisch vlak sterk van elkaar. Dit wordt vertaald in een mozaïek van verschillende vegetatietypes.

Bij het formuleren van de doelstellingen voor de Europees te beschermen habitattypes hieronder zal een opdeling worden gemaakt tussen twee landschapsclusters. Enerzijds 'Overgang Kempen-Haspengouw'. Deze cluster wordt verder onderverdeeld in twee gebieden: de Kempense zandgronden in het noorden van de SBZ en de vochtige tot natte (zand)leembodems in het zuiden van de SBZ. Anderzijds zullen doelstellingen worden geformuleerd voor de habitattypes op de unieke bodems van 'De taluds van het Albertkanaal'.

1. Overgang Kempen-Haspengouw

(a) De Kempense zandgronden in het noorden van de SBZ

Tot dit gebied behoren in feite alle deelgebieden met uitzondering van deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt, deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt (zie verder), en deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos ten zuiden van het Munsterbos (nl. het Domeinbos Groenendaal en het Noterbos).

De habitattypes in dit geografisch gebied, komen typisch voor op voedselarme, droge bodems: duin- en heidehabitats (2330, 4030, 5130), heischrale graslanden op arme bodems (6230_ha/hn) en droge loofbossen (9120, 9190). Gezien de vele beekvalleien in deze regio komen er echter ook een aantal waterafhankelijke habitattypes voor zoals oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren (3130), eutrofe meren (3150), vochtige heide (4010), vochtige heischrale graslanden (6230_hmo), overgangs- en trilveen (7140) en broekbossen (91E0).

De droge duin-, gras- en heidehabitats (2330 bu, 4030, 5130, 6230 ha)

Deze habitats in de heidesfeer komen op de Kempense zandgronden voor als versnipperde en (sterk) verboste relicten. In totaal wordt er een extra oppervlakte van **6ha** van deze habitattypes voorzien. Hiervan is **4 ha** toename van bestaande Jeneverbesrelicten op de droge zandgronden in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.

Wat betreft kwaliteitsverbetering van droge duin-, gras- en heidehabitats in het algemeen zijn het tegengaan van spontane successie (verbossing, vergrassing) en het realiseren van meer sleutelsoorten prioritaire doelen. Tegengaan van successie kan door dynamiek in het systeem toe te laten (door bv. natuurgericht beheer). Overgangen tussen open heidehabitats en boshabitats zijn bij voorkeur geen scherpe randen maar ijle bossen met een ondergroei van heide. Realisatie van open, zombeschonen plekken in droge loofbossen draagt tevens bij tot kwaliteitsverbetering van droge heide en heischrale graslanden. De heidevegetatie is op deze plekken immers goed gebufferd en kan zich dus ten volle ontwikkelen.

Voor Jeneverbesstruweel is het essentieel om nieuwe struiken aan te planten en open grond te creëren om de bestaande relictpopulaties te versterken en te verjongen. Daarnaast kan het vrijstellen van Jeneverbesstruiken om de lichtcondities te verbeteren bijdragen tot een betere kwaliteit van dit unieke habitatype.

Bovenstaande oppervlaktetoenames en kwaliteitsverbeteringen zullen extra leefgebied betekenen voor habitattypische soorten als Heivinder, Groentje, Veldkrekel, Heidesabelsprinkhaan, Hazelworm, Levendbarende hagedis enzovoort. Specifieke aandacht dient te gaan naar het verbinden van heiderelicten, zowel op grote als op kleine schaal binnen dit volledige SBZ, zodat uitwisseling mogelijk is tussen verschillende populaties.

De droge loofboshabitats (9120, 9190)

Loofbos komt, met uitzondering van het Munsterbos in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos, versnipperd en in beperkte oppervlakte voor in alle deelgebieden op de Kempense zandgronden. Landschapsecologische versterking van de bossen via bosomvorming en/of bosuitbreiding is dus aangewezen. Het behoud en de verdere ontwikkeling van boscologische bolwerken moet tevens zorgen voor lange termijn garanties voor stabiele populaties van de bijlagesoorten Bechsteins vleermuis, Zwarte specht, Middelste bonte specht en Wespandief, en andere habitattypische soorten.

Volgende methoden kunnen de realisatie van deze boskernen bewerkstelligen:

- *Omvorming van niet-habitatwaardige bossen.* In de door de Vlaamse overheid beheerde bossen en bossen in beheer van erkende natuurverenigingen (bv. Natuurpunt, Orchis) worden maatregelen voorzien welke tot bijkomend habitat zullen leiden. Op deze plaatsen wordt gestreefd naar een omvorming van 80 – 100 % van het niet-habitatwaardig bos. In gemeentebossen en privé-bossen wordt 20 % omvorming nagestreefd (volgens Criteria Duurzaam Bosbeheer). In totaal betreft de omvorming naar loofboshabitats in dit gebied **61 ha**.
- *Effectieve bosuitbreiding.* Er wordt een realisatie van **een 'nieuw' droog loofbos** nagestreefd in het noordelijk deel van de SBZ. Richtwaarde voor bosuitbreiding is 9 ha.

Door deze omvormingen en bosuitbreidingen zal er in dit gebied **70 ha** extra oppervlakte droog loofbos gerealiseerd worden. Hierdoor kan het MSA voor 9120 in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (40 ha) worden bereikt en wordt een grote loofboskern gecreëerd in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide (30 ha). Kleine boskernen worden door deze oppervlakte verbonden en versterkt (o.a. deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijferbos, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg, deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek en deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken). Door deze versterkingen zullen kleine en kwetsbare satellietpopulaties van typische soorten, die zich in geïsoleerde bosfragmenten bevinden, minder kans hebben om lokaal uit te sterven.

Daarnaast zal de extra oppervlakte loofbos bijdragen tot de buffering van het grondwater, waterlopen (bv. Zutendaalbeek in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg), open water (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos) en graslandhabitats (bv. dotterbloemgraslanden in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide).

Binnen de grote boscomplexen dient aandacht besteed te worden aan de realisatie van open plekken (10 – 15 % van de bosoppervlakte) in de heidesfeer (4030, 6230_ha/hn). Door de bufferende werking van het omringende bos hebben deze open plekken een uitgelezen potentie om uit te groeien tot goed ontwikkelde habitatkernen. Op de bosranden is het van belang om gevarieerde randen met geleidelijke overgangen naar heide, heischrale vegetaties of open graslanden (bv. rbb_hc) te voorzien.

Door het toepassen van een natuurgericht bosbeheer of, in het kader van bosreservaten, een nulbeheer (met uitzondering van exotenbestrijding), zal het aandeel dood hout, de habitatstructuur, gevarieerde randen en open plekken op termijn toenemen, en invasieve exoten afnemen. Kwaliteitsverbetering is noodzakelijk om habitatoorten als Zwarte specht (voorkeur voor gemengde bosstructuur met veel dik hout en open plekken), Middelste bonte specht (voorkeur voor open plekken, veel dood, staand en dik hout) en Europees te beschermen vleermuis, (o.a. Bechsteins vleermuis, ...) duurzaam te behouden.

De habitattypes in de vochtige tot natte sfeer (3130, 3150, 4010, 6230_hmo, 7140, 91E0)

Deze habitattypes komen voor in de vele beekvalleien (Munsterbeek, Roelerbeek, Oefaartloop, Zutendaalbeek, Bezoensbeek) en in/rond vijvercomplexen op vochtige tot natte zandgronden. Het gaat hoofdzakelijk om versnipperde relicten. In combinatie met deze habitattypes komen volgende regionaal belangrijke biotopen voor: dotterbloemgrasland (rbb_hc), grote zeggemoeras (rbb_mc), kleine zeggevegetaties (rbb_ms), rietland (rbb_mr), wilgenstruweel (rbb_sf en rbb_so) en gagelstruweel (rbb_sm).

In de beekvalleien in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide (Munsterbeek, Oefaartloop) en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek (Bezoensbeek) wordt de realisatie van een laagveenlandschap tot doel gesteld. Hiertoe worden oppervlaktetoenames nagestreefd van overgangs- en triveen, vochtig heischraal grasland en broekbos. In totaal gaat het om een extra oppervlakte van **28 ha** in deze twee deelgebieden. Voor natte heide wordt een toename van 5 ha in DG5 als doel gesteld, naast het kwalitatieve herstel van relicten in DG 1 en 6. De broekbossen hebben als doel het laagveenlandschap en de waterlopen te bufferen, en een ecologische corridor te vormen voor habitattypische soorten. Daarnaast wordt nog **4 ha** extra broekbos nagestreefd in deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken.

Om de bovenstaande habitats en de relictpopulaties in voldoende mate te bufferen en te verbinden, moet een toename van dit complex met habitats en regionaal belangrijke biotopen worden nagestreefd. Er wordt vooral ingezet op een afwisseling van dotterbloemgraslanden (rbb_hc), zeggevegetaties (rbb_ms en rbb_mc) en rietland (rbb_mr). Deze beekdalen met kalkrijk kwelwater en een mozaiek van verschillende open en gesloten, vochtige, bloemrijke vegetatietypes vormen uitstekende leef- en foerageergebieden voor andere andere libellen, Moerassprinkhaan, Kleine jsvogelvlinder, amfibieën, vleermuizen (Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, ...) en vogelsoorten als Woudaap, Roerdomp, Ijsvogel en Blauwborst.

Specifiek beheer met aandacht voor het bestrijden van successie, maar ook buffering en het herstel van de natuurlijke waterhuishouding zullen zorgen voor een verbetering in kwaliteit van deze habitats in het laagveenlandschap.

Wat betreft de waterhabitats wordt een toename van **1 ha** 3130 vooropgesteld in het vijvercomplex van het Munsterbos (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos). Om dit vijvergebied en het vijvergebied rond het kasteel van Groenendaal als leef- en foerage- of overwinteringsgebied aantrekkelijker te maken voor moerasvogels als Woudaap (1 broedpaar), Roerdomp, Blauwborst, Ijsvogel wordt een kwaliteitsverbetering van 3130 en 3150, optimaal voedselaanbod en waterkwaliteit, en goed ontwikkeld rietland (rbb_mr) langs de vijveroevers nagestreefd in combinatie met wilgen- (rbb_so en rbb_sf) en gagelstruweel (rbb_sm).

Essentiële voorwaarden voor beken in het noorden van de SBZ om **Beekprik** te kunnen herbergen tenslotte, zijn een goede waterkwaliteit en een natuurlijke gebufferde beekstructuur. Dit noodzaakt het beperken van lozingen van ongezuiverd afvalwater, het verwijderen van overstorten en inbuizingen

van de natuurlijke meandering. Daarnaast is het verwijderen van vismigratieknel punten belangrijk om tot een goede staat van instandhouding te komen voor deze kwetsbare vissoort.

(b) Vochtige tot natte (zand)leembodems in het zuiden van de SBZ

Tot dit gebied behoort hoofdzakelijk het zuidelijk gedeelte van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos, meer bepaald het Domeinbos Groenendaal en de Krombeekvallei.

In dit gebied komen vegetatietypes voor die het goed doen op vochtige, meer voedselrijke bodems: voedselrijke ruigtes (6430), graslanden met *Molinia* (6410), schrale hooilanden (6510), winterkeukenbossen of eiken-haagbeukenbossen (9160) en alluviale bossen (91E0). Toch komen ook habitattypes voor die in meer droge omstandigheden te verwachten zijn. Een voorbeeld hiervan zijn zuurminnende beukenbossen (9120) ter hoogte van het Domeinbos Groenendaal (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos).

Het uiteindelijke doel voor dit gebied is de realisatie van voldoende grote boskernen (9160) met in de randen waardevolle struwelen zoals doornstruweel (rbb_sp) en goed ontwikkelde en soortenrijke vegetaties van boszomen (6430_bz). Een extra oppervlakte 9160 wordt nagestreefd (30 ha) langs de Wilderbeek en de Krombeek ter vorming twee grote boskernen groter dan 15 ha (MSA). Nitrofiële boszomen (6430_bz) worden voorzien over een totale lengte van 1,5 km in het Noterbos en het Domeinbos Groenendaal. Deze doelstellingen leveren extra leefgebied op voor Zwarte specht en Middelste bonte specht, Spaanse vlag, Grauwe klauwier en verschillende insectivore vleermuissoorten. Langs de Wilderbeek en de Krombeek en ten zuiden van de Munsterbeek worden goed ontwikkelde voedselrijke ruigtes (6430_hf) tot doel gesteld. Een beperkte toename (1 ha) door omvorming van populierenaanplant van dit habitatype wordt voorzien op de natte leembodems langs de Wilderbeek (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos).

In de randen van de bossen of tussen de boscomplexen wordt gestreefd naar waardevolle mozaïeken van open, bloemrijke gras- en hooilanden (6230_ha, 6410, 6510). Hiertoe wordt in totaal een extra oppervlakte van 19,5 ha vooropgesteld, hoofdzakelijk in het noorden van het Noterbos en langs de Wilderbeek ten westen van het Domeinbos Groenendaal. Regionaal belangrijke biotopen (rbb_hc, rbb_sp) versterken deze mozaïek (5 – 10 ha) en zorgen voor een geleidelijke overgang naar bos. Deze open, bloem- en insectrijke graslanden met structureel belangrijke overgangen naar regionaal belangrijke biotopen en boshabitats vormen een geschikt leefgebied, Spaanse vlag en insectivore vleermuissoorten.

1. Overgang Kempen-Haspengouw

Habitatype	Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Kwaliteitsdoelstellingen	
		Oppervlakte-doelstelling	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel
2330_bu – Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> soorten op landduinen_subtype buntgrasverbond	↑	<p>Actueel: < 0,1 ha</p> <p>Toename 0,5 ha</p> <p>Toekomstig: 0,5 ha</p> <p>Doel: Toename met 0,5 ha door omvorming van bos in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Een goede structuurvariatie van de habitats met zoveel mogelijk open (stuivend) zand en het behoud van de typische buntgrasvegetatie, mostapijties en korstmosvegetatie. Zo beperkt mogelijke boomopslag en buffering tegen eutrofiëring. Creëren van naakte bodem afgewisseld met een gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide.</p>
4030 – Droge Europese heide	=	<p>Actueel: 7 ha</p> <p>behoud en kwalitatief herstel bestaande oppervlakte</p> <p>Doel: Behoud en kwalitatief herstel van bestaande habitatvlekken én toename samen met vooral habitatype 5130, maar ook met 2230_bu en 6230_ha tot een geclusterde heideoppervlakte. Deze 'heidekernen' situeren zich in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek. Overige kunnen ontwikkeld worden als open plekken in het bos, (9120 en 9190; bv. deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Nastreven van droge heide met een goede structuurvariatie, een beperkte boomopslag (< 20 %), en een aantal typische heidesoorten. De verschillende habitatvlekken en de omliggende open plekken in de bosfeer (9120, 9190) dienen via corridors met elkaar verbonden te zijn. Het zorgen voor voldoende dynamiek onder de vorm van specifiek heidebeheer levert kwaliteitsvolle droge heide op.</p>

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
5130_hei – <i>Juniperus communis</i> -formaties in heidevelden of op kalkgrasland_Variant: jeneverbesstruweel in heide	↑	<p>Actueel: 3 ha</p> <p>Toename: 4 ha</p> <p>Toekomstig: 7 ha</p> <p>Doel: Toename door omvorming van naaldbos in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.</p>	↑	<p>Doel: Realiseren van een goede kwaliteit door intensief beheer gericht op natuurlijke verjonging en op het terugdringen van boom- en struikopslag. Dit is essentieel om op lange termijn een duurzame populatie te handhaven. Het open houden van de vegetatie zal kansen bieden voor droge Europese heide om zich te ontwikkelen.</p>	
6230_ha – Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)_Soortenrijke graslanden van het struisgrasverbond	↑	<p>Actueel: 0,4 ha</p> <p>Toename: 1,5 ha</p> <p>Toekomstig: 1,9 ha</p> <p>Doel: Toename met 1,5ha door omvorming van naaldbout in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (zowel in het Munsterbos als op leembodems in het Domeinbos Groenendaal).</p> <p>Toename van dit habitatype kan daarnaast gerealiseerd worden door</p>	↑	<p>Doel: Realiseren van een goede staat van instandhouding door het nastreven van < 5 % verbossing/verstruweling en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten.</p> <p>Versterking door aanleg van zon beschreven open plekken in de droge loofbostypes (9120/9190).</p>	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

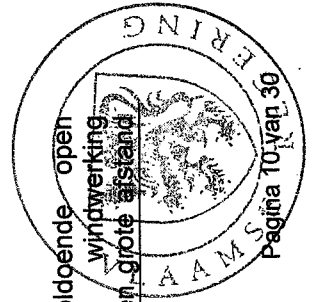
		Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
6230_hn - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)_droge heischrale graslanden	↑ open plekken te creëren in droge loofbossen (9120, 9190). Actueel: 0,1 ha Doel: Behoud en toename door open plekkenbeheer (10 - 15 %) in droge loofbossen (9120, 9190).		↑	Doel: Streven naar een voldoende staat van instandhouding door het verbeteren van de horizontale structuur, het nastreven van een hogere bedekking van soorten > 60 cm, het nastreven van 5 - <10 % verruiging en 5 - 10 % verbossing/verstruweling en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten. Versterking door aanleg van zon beschreven open plekken in de bostypes 9120/9190.	
9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met <i>Ilex</i> en soms ook <i>Taxus</i> in de ondergroei (<i>Quercion robur-petrae</i> of <i>ilici-Fagenion</i>)	↑ Actueel: 90 ha Toename: 22 ha Toekomstig: 112 ha Doel: Toename met 22 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 14 ha.		↑	Doel: Streven naar een goede tot uitstekende staat van instandhouding in bestaande grote boshabitatkeren en voldoende tot goede staat van instandhouding in bestaande kleinere boskernen. Verhoging van de structuurdiversiteit met heterogene leeftijdsopbouw, boszomen (min. 25 % van de bosranden) en open plekken (10 - 15 %). De open plekken bestaan bij voorkeur uit 4030/6230 en worden in brede mantel-zomen ingebed in het boscomplex. Geleidelijke en structureel overgangen met open	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

Habitatype	Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
9190 – Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met <i>Quercus robur</i>	<p>↑</p> <p>Actueel: 14 ha Toename: 48 ha Toekomstig: 62 ha</p> <p><i>Doel:</i> Toename met 48 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 2 ha. De grootste oppervlakte toenames worden voorzien in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (25 ha).</p>	<p>↑</p> <p><i>Doel:</i> Nastreven van een voldoende staat van instandhouding met goede staat met betrekking tot de habitatstructuur. Dit wil zeggen goed ontwikkelde structuurrijke eikenbossen met een degelijke heterogene leeftijdsopbouw, boszomen (min. 25 % van de bosranden) en open plekken (10 - 15 %).</p> <p>De open plekken bestaan bij voorkeur uit habitattypes 4010/4030/6230 en zijn ingebed in brede mantel-zomen in het boscomplex. Geleidelijke en structuurrijke overgangen met open habitats (bv. rbb_hc) worden tot deel gesteld.</p>	<p>habitats worden ook nagestreefd.</p> <p>Verhoging van het aandeel dood hout en de hoeveelheid dik dood hout, en aanpakken van verstoring door invasieve exoten (o.a. Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers).</p> <p>Wegens de lange ontwikkelingsduur van boshabitats zal een goede staat van instandhouding naar verwachting pas over een aantal decennia realiseerbaar zijn.</p>	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
3130_aom – Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of de <i>Isoëto-Nanojunceta</i> _Subtype oeverkruidgemeenschappen (<i>Littorelletea</i>)	↑	Actueel: 0,4 ha Toename: tot 1 ha Toekomstig: 1ha Doel: Toename van de actuele oppervlakte in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos door omvorming.	↑	Verhoging van het aandeel dood hout en de hoeveelheid dik dood hout, en aanpakken van verstoring door invasieve exoten (o.a. Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers). Deze lasten zijn mede verantwoordelijk voor de lage bedekking van sleutelsoorten in de boom- en kruidlaag.	
				Doel: De vijvers zijn grotendeels vrij van slib en organisch sediment Heider, zeer zwak tot matig gebufferd en min of meer nutriëntenarm water met een lage stikstof- en fosforconcentratie en een matig zure tot circumneutrale pH. Belangrijk is het toepassen van vijverbeheer met cycli van droogzetten en opnieuw opvullen om de nodige dynamiek in het systeem te brengen, pionierscondities te creëren en de voedselrijke sliblaag te verkleinen. Eutrofiëringsbronnen (bv. afvalwaterlozingen stroomopwaarts) wegnemen en inlaten van voedselarm, gebufferd grondwater (geen mineraalrijk water). Creëren van een voldoende open vijverlandschap waar windwerking mogelijk is. Hiertoe is een grote afstand	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

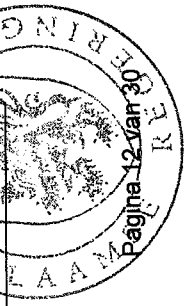
Habitatype	Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>	↑ Actueel: 1 ha	Doel: Behoud en lichte toename van de actuele oppervlakte in de vijvers en plassen in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gelijkerheide en in het vijvercomplex van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos voornamelijk door verbetering van de kwaliteit.	↑ Doel: Helder, matig nutriëntrijk (niet hypertroof) water met een matige stikstof- en fosforconcentratie en een min of meer neutrale tot matig alkalische pH. Groeiomstandigheden creëren voor sleutelsoorten door accumulatie van slib te vermijden, realiseren van een goede waterhuishouding, waterverontreiniging en afvalwaterlozing tegen gaan.	tussen de oevers en de bomenrijen aan de zuid-westzijde van de plas noodzakelijk.
4010 Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>	↑ Actueel: 3 ha (relictsituaties) Toename: 5 ha Toekomstig: 8 ha	Doel: toename met 5 ha in deelgebied 5 (Munsterbos), daarnaast het kwalitatieve herstel van relicten (vaak in gradiënt met 7140, 6230_hmo) in deelgebieden 1 en 6.	↑ Doel: Bij realisatie van deze vegetatie moet specifieke aandacht gaan naar herstel van de natuurlijke hydrologie (tegengaan van verdroging), buffering tegen externe invloeden (verzuring, vermesting), en een geschikt beheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, pluggen, kappen).	
6230_hmo - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van	↑ Actueel: 0 ha Toename: -3,5 ha		↑ Doel: Bij realisatie van deze vegetatie moet specifieke aandacht gaan naar herstel van de natuurlijke hydrologie, buffering tegen externe	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

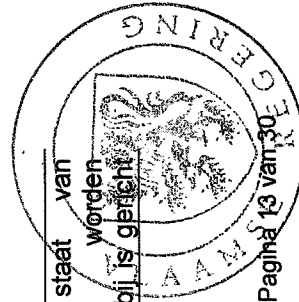
		Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
Europa)_ vochtige heischrale graslanden	Toekomstig: -3,5 ha	Doel: Toename met 3,5ha door omvorming van bestaande graslanden langs de Munsterbeek en de Oefaartloop in deelgebied 1 - Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide. Deze graslanden maken deel uit van het laagveenlandschap.	Doel: (verzuring, vermessing), en een geschikt beheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, plaggen, kappen).		
7140_meso - Overgangs- en triveen_mineraalarm, circum-neutraal overgangsveen	Actueel: 1 ha Toename: 3 ha Toekomstig: 4 ha	Doel: Toename door omvorming op de veenbodem langs de Roelerbeek in deelgebied 1 - Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide en langs de Bezoensbeek in deelgebied 8 - Vallei van de Bezoensbeek.	Doel: Streven naar een voldoende staat van instandhouding met moslaag > 70 %, strooisellaag < 10 %, verruiging/vermossing/vergrassing < 10 %, verbossing < 10 %, met een goede soortensamenstelling en een voorkomen van > 70 % sleutelsoorten.		
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnus glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) alle subtypes	Actueel: 30 ha Toename: 15 ha Toekomstig: 45 ha	Doel (subtypes samen): Toename met 15 ha met als richtwaarde voor	Doel: Bronzones met permanent uitdrendend bronwater van geschikte kwaliteit zijn maximaal aanwezig.		

Aangepaste waterhuishouding (waterkwaliteit en -kwaliteit), verhoging structuurdiversiteit met heterogene leefijdsopbouw, meer dood hout.

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen		
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting		
6410_mo - Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion)_blauwgrasland	↑	<p>Actueel: 1 ha</p> <p>Toename: 0,5 ha</p> <p>Toekomstig: -1,5 ha</p> <p>Doel: Toename met 0,5 ha door omvorming van bos/grasland in natuurbeheer op de hellingen in het zuiden van het Noterbos op plaatsen met uittreidend kwel (deelgebied 5 - Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos).</p>	↑	<p>bosuitbreiding 6 ha. Op de vochtige tot natte leemgronden ten zuiden van de Munsterbeek (deelgebied 5 - Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos) wordt een extra oppervlakte voorzien van 1 ha door omvorming en in combinatie met grote zeggenvegetaties (rbb_mc).</p> <p>Afwisseling van voldoende open plekken met gesloten boshabitats is belangrijk om de corridorfunctie langs waterlopen te versterken en deze te bufferen. Als open plekken (5 - 15 %) worden bloemrijke hooiland- of ruigtevegetaties behouden en versterkt (6510, rbb_hc, rbb_mc, rbb_hf, 6430, 6510, en 7140).</p>	<p>Doel: Behouden van de natuurlijke waterhuishouding (kwantitatief en kwalitatief) en gericht verschrallend hooilandbeheer.</p> <p>Buffering en tegengaan van beschadjuwing door struik- en boomopslag (kappen).</p>	
6430_hf - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene	↑	Actueel: 11 ha	↑	<p>Doel: Een voldoende staat van instandhouding moet nagestreefd. Essentieel hierbij is gericht</p>	<p>Doel: Een voldoende staat van instandhouding moet nagestreefd. Essentieel hierbij is gericht</p>	

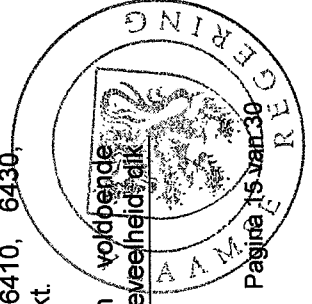
1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Kwaliteitsdoelstellingen	
		Oppervlakte-doelstelling	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel
zones_subtype moerasspireaverbond	<p>Toename: 1 ha</p> <p>Toekomstig: 12 ha</p> <p>Doel: Toename in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos door omvorming van populieraanplanten.</p> <p>In het Noterbos en het Domeinbos Groenendaal wordt 1,5 km nitrofiële boszomen (6430_bz) nagestreefd.</p>	<p>ruigtebeheer aangewezen: aanpakken van spontane successie (verruiging < 30 %) en van invasieve exoten (< 10 %) door periodiek te maaien.</p> <p>Verwijdering van populieraanplanten, verbetering van waterkwaliteit en herstel van natuurlijke beekdynamiek leidt tot kwaliteitsverbetering.</p> <p>Ook verruiging als gevolg van eutrofiëring (overstroming met vervuild water, inspoelen van meststoffen uit de omgeving, ...) dient aangepakt te worden.</p>	
6510_hu – Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)_subtype glanshavergraslanden (<i>Arrhenatheron</i>)	<p>Actueel: 4 ha</p> <p>Toename 14 ha</p> <p>Toekomstig: 18 ha</p> <p>Doel: Toename door omvorming van bos/ graslanden in natuurbeheer op de vochtige tot natte zandleembodems ten noorden van het Noterbos in complex met 6410, 6430_hf, 6430_bz en 9160, en met 5 ha door omvorming langs de Wilderbeek in overgang naar 6430_hf, 6430_bz, rbb_hc, rbb_sp en 9160.</p> <p>In deelgebied 1 – Munsterbeek,</p>	<p>Doel: Nastreven van een goede staat van instandhouding in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gelijkheid door aanpakken van verruiging (< 10 %) en verbossing/verstruweling (< 5 %) via natuurgericht beheer.</p> <p>In deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek moet een voldoende staat van instandhouding worden nagestreefd. Dit kan door specifieke aandacht voor een gelijkmatige verdeling van hoge, middelhoge en lage grassen met een</p>	

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
		Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide wordt een extra toename (4 ha door omvorming) glanshavergrasland vooropgesteld op droge tot vochtige zandgronden.		frequentie en bedekking van sleutelsoorten (50 - 70 %) door te maaien, en door eveneens verbossing (5 - 10%) en verruiging (10 - 30 %) aan te pakken.	
				Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (o.a. door rbb_sp en rbb_hc).	
				Bestaande soortenrijke graslanden kunnen relatief gemakkelijk omgevormd worden naar het glanshaververbond. Randvoorwaarden zijn stopzetting van bemesting en een aangepast maai-beheer. Ook kan dit type bekomen worden vertrekkend vanuit minder intensief bemeste akkers en door in het begin een maai-regime met hoge frequentie aan te houden.	
9160 – Sub-Atlantische en Midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het <i>Carpinion betuli</i>	↑	Actueel: 24 ha Toename: 30 ha Toekomstig: 54 ha Doel: Toename met 30 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 11 ha, in het Domeinbos Groenendaal en in het	↑	Doel: Streven naar een goede staat van instandhouding: degelijke heterogene leeftijdsopbouw, aanwezigheid van voldoende en open plekken (5 - 15 %). Als open plekken worden bloemrijke graslanden en ruigtes (6410, 6430, 6510) behouden en versterkt.	De bossen dienen een voldoende aandeel dood hout en hoeveelheid

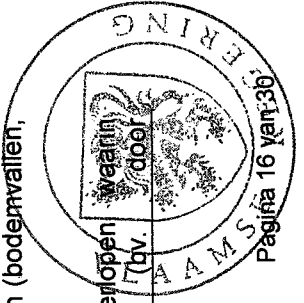

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
Habitatype	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
		Noterbos.			<p>dood hout te bevatten, geen exoten en moeten gebufferd zijn tegen externe invloeden zodat de bedekking en het aantal sleutelsoorten kan toenemen (> 70 % in de kruidlaag).</p> <p>De vegetatie heeft geleidelijke overgangen van kruidige delen (zoom) via struwelen (mantel) naar aangrenzend bos met de aanwezigheid van habitattypische plant- en diersoorten.</p>

1. Overgang Kempen-Haspengouw

		Populatie doelstelling		Kwaliteitseisen aan de leefgebieden	
Soort	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting	
Beekprik – <i>Lampetra planeri</i>	↑	Doel: Ontwikkeling van een populatie die voldoet aan een goede staat van instandhouding in de Zutendaalbeek, Bezoensbeek, Roelerbeek en Munsterbeek (50 – 200 ind/ha).	↑	Doel: Bijkomende kwaliteitseisen ten opzichte van het habitatype 3260 inzake BZV, zuurstofgehalte en temperatuur en afwezigheid migratiekneelpunten	<p>Wegnemen van alle mogelijke vervuiliingsbronnen.</p> <p>Vergroten leefgebied door het opheffen van vismigratiekneelpunten (bodemvallen, stuwen, ...).</p> <p>Buffering van de waterlopen (bv. Beekprik voorkomt</p>

broekbossen).

Herstel van de beektrajecten binnen de grenzen van de SBZ: Zutendaalbeek in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg (830 m) en deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (870 m), Bezoensbeek in deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek (2,4 km) en deelgebied 5 (844 m), de Munsterbeek/Roelerbeek/Oefaartloop in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefvaart en Gellikerheide (3,8 km), en de Munsterbeek in deelgebied 5 (1,2 km).

Vermijden van hoge piekgebieden en te frequente ruïmingen. Herstellen van de natuurlijke beekstructuur met voldoende paai- en opgroeihabitats.

Spaanse vlag – *Callimorpha quadripunctaria*

= (†)

Doel: Minstens behoud van de soort op de actuele locaties met eventuele uitbreiding.

Doel: Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering van thermofiele habitats (o.a. zongeëxposeerde (kalk)graslanden met struikopslag), ruigtes en van 9120 en 9160 met mantel-zoomvegetaties en nitrofiële boszomen (6430_bz).

2. De taluds van het Albertkanaal

Het dagzomen van verschillende geologische lagen, de verschillen in temperatuur op de noord- en zuidgerichte heilingen en het lokaal optreden van kwel op de taluds van het Albertkanaal resulteert in unieke abiotische condities die zich vertalen in een waardevolle mozaïek van verschillende habitattypes. Daarom worden de bermen als aparte landschapscluster beschouwd en worden er aparte doelstellingen voor geformuleerd.

Tot deze cluster behoren deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezel. De habitattypes die in deze cluster voorkomen en waar hieronder doelstellingen voor worden opgesteld zijn de volgende: 2330, 4030, 6210, 6230, 6410, 6510 en 7220.

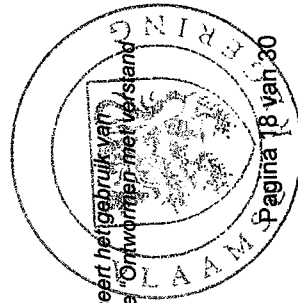
Het algemeen doel voor deze cluster is het creëren van een mozaïek van open, zonbeschenen, bloemrijke gras- (6210, 6230, 6410) en hooilanden (6510) met lokaal waardevolle overgangen naar vegetaties in de heidesfeer (2330, 4030) en regionaal belangrijke biotopen (rbb_sp, rbb_kam). Op deze manier wordt de ecologische corridorfunctie van dit unieke lijnvormige landschapselement voor regionale en grensoverschrijdende verplaatsingen van verschillende doelsoorten versterkt. Deze complexen van graslandhabitats moeten zonbeschenen en kennen slechts een zeer beperkte bladval. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.

In totaal wordt een toename van **34,5 ha** open (kalk)gras- en hooiland nagestreefd op de kanaalbermen. Een groot deel hiervan gebeurt door omvorming van opslag en struweel. Om deze bloem- en insectrijke gras- en hooilandhabitats te bufferen en om de overgangen naar bosranden en –zomen verder te ontwikkelen, wordt een toename van **5 – 10 ha** regionaal belangrijke biotopen (rbb_hc, rbb_sp, rbb_kam) voorzien. Dit is noodzakelijk als extra leefgebied voor de grauwe klauwier en om tot aaneengesloten graslandmozaïeken te komen die duurzame populaties van habitattypische soorten (o.a. Klaverblauwtje, Dwergblauwtje, Boswitje, Bruin dikkopje, Veldparelmoervlinder, Sleedoornpage, sprinkhanen, spinnen, ...) kunnen herbergen. Toename van bloemrijke graslanden (6210, 6230, 6410, 6510) in combinatie met halfopen (doorn)struweel- en boomopslag en kleinschalige landschapselementen zoals bosjes, houtkanten, struiken en struweel (met doornstruiken) betekent extra leef- en broedgebied voor grauwe klauwier (3 broedparen op de kanaalbermen). Het creëren of behouden van punt-, lijn- en vlakvormige landschapselementen zoals houtkanten, hagen en bomenrijen zijn tenslotte broodnodige structuren voor vleermuizen om zich te oriënteren en zich langs te verplaatsen.

Voor de open graslandhabitats in het algemeen moet gestreefd worden naar een beperkte boom- en struikopslag (o.a. *Robinia*) en dus het creëren van open en zonbeschenen hellingen. Ook buffering van deze habitats tegen externe invloeden (vermesting, verzuring, verstoring) is van belang om kwaliteitsverbetering van de voorkomende vegetaties te kunnen realiseren. Verder kan verbetering van de kwaliteit van bloemrijke graslanden bereikt worden door aangepast beheer (maai-beheer, begrazing door schapen, ...). Het is van belang dit beheer uit te voeren rekening houdend met de levenswijze en specifieke habitatvereisten van habitattypische soorten (bv. behoud waardplanten voor dagvlinders, behoud bomenrijen en houtkanten voor vleermuizen, ...).

Tenslotte zal het herstel van het droge tot vochtige, bloemrijke bocagelandschap op de kanaalbermen en het vermijden van chemische producten¹ die een negatieve invloed hebben op de mestbewonende fauna, gezien deze het voedsel vormen van de doelsoorten.

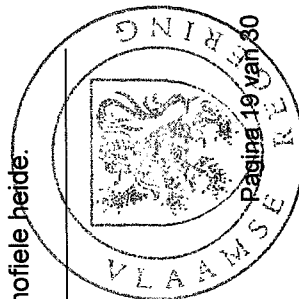
¹ Ontwormingsmiddelen met als werkzame stof avermectines hebben vermoedelijk een schadelijke werking op de mestfauna. Het beleidsdomein Landbouw en Visserij adviseert het gebruik van ontwormingsmiddelen op basis van andere werkzame stoffen (bv. moxidectine, levamisol of pyrantel) die relatief ongevaarlijk zijn voor de mestfauna. Meer info in de brochure "Ontwormen met verstand – voor vee en natuur" van Natuurmonumenten en CLM.

Dit biedt kansen voor een duurzame populatie Grauwe klauwier en vormt een ideaal foeragegebied vormen voor verschillende insectivore vleermuissoorten (bv. Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis).

2. Taluds van het Albertkanaal

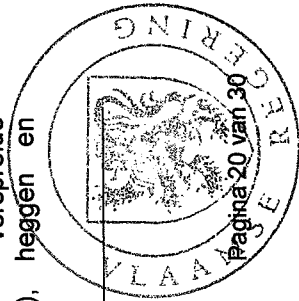
Habitattype	Oppervlakte-doelstelling		Kwaliteitsdoelstellingen	
	Doel	Toelichting	Doel	Toelichting
2330_dw – Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> soorten op landduinen_subtype Dwerghaververbond	↑ Actueel: max. 1 ha Toename: + –0,5 ha	Toekomstig: 1,5 ha <i>Doel:</i> Toename van 2330_dw met –0,5 ha door omvorming op de profielloze, zandige tot grindhoudende bodems in de omgeving van de brug van Eigenbizen en van de brug van Veldwezelt (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezelt).	↑ <i>Doel:</i> Dit habitat wordt zon beschonen en kent slechts een zeer beperkte bladinvall. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.	
2330_bu – Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> soorten op landduinen_subtype Buntgrasverbond		Behoud van het Buntgrasverbond (2330_bu) in mozaiek met 4030 op de zuidgerichte helling in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezelt.		Een goede structuurvariatie van de habitats met een aandeel open zand om zo de typische vegetatie met kensoorten te kunnen behouden. Zo beperkt mogelijke boomopslag (kappen) en buffering tegen eutrofiëring. Creëren van naakte bodem afgewisseld met een gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide.

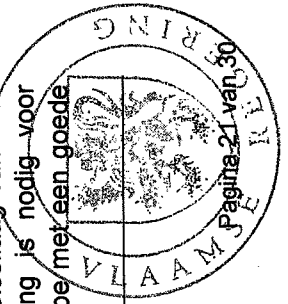

4030 – Droge Europese heide

	<p>=</p> <p>Actueel: max. 1 ha</p> <p>Toename: 0 ha</p> <p>Toekomstig: max 1 ha</p> <p><i>Doel:</i> Behoud oppervlakte 4030 op de profiellose, zandige tot grindhoudende bodems in de omgeving van de brug van Eigenbizen en van de brug van Veldwezelt (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezelt).</p> <p>Behoud van droge heide (4030) in mozaïek met Buntgrasverbond (2330_bu) op de zuidgerichte helling in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezelt.</p>	<p>↑</p> <p><i>Doel:</i></p> <p>Zo beperkt mogelijke boomopslag (kappen) en buffering tegen eutrofiëring.</p> <p>Creëren van gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide door beheermaatregelen.</p>
<p>6210_hk – Droge half-natuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende bodems (<i>Festuco-Brometalia</i>) (prioritair habitat in gebieden waar opmerkelijke orchideeën groeien),_Kalkgrasland</p>	<p>↑</p> <p>Actueel: 0,1 ha</p> <p>Toename: + 4,5 ha</p> <p>Toekomstig: 4,6 ha</p> <p><i>Doel:</i> Toename met 4,5ha door omvorming van opslag en struweel op kalkhoudende bodems in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbizen en Veldwezelt.</p>	<p>↑</p> <p><i>Doel:</i> Kwaliteitsverbetering is noodzakelijk want actueel komt het habitattype voor in slecht ontwikkelde staat (6210u_hk).</p> <p>Creatie van zon beschonen, warme hellingen op kalkhoudende bodems met op sommige plaatsen beperkte boomopslag (< 20 %) waarop kalkminnende soorten en orchideeën zich kunnen herstellen (vnl. door schapenbegrazing).</p> <p>Realisatie van mozaïek van open kalkgrasland met verspreide doornstruwelen (rbb_sp), heggen en houtkanten.</p>

<p>6210_sk - Droge half-natuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende bodems (<i>Festuco-Brometalia</i>) (prioritair habitat in gebieden waar opmerkelijke orchideeën groeien)_Kalkrijk doorstruweel</p>	<p>Actueel: 0,2 ha Toename: + 0,5ha Toekomstig: 0,7 ha</p> <p>Doel: Toename met 0,5ha door omvorming voornamelijk in deelgebied 3 - Taluds van Albertkanaal bij Kesselt. Hier komen actueel de kensoorten donderkruid, scherpe fijnstraal en wondklaver voor.</p>	<p>Doel: Het habitattype is actueel zwak ontwikkeld en bestaat uit verboste of verstruweelde relicten. Het doel is opnieuw herstellen van zon beschenen, warme hellingen met een beperkte boomopslag (< 20 %) waarop typische orchideeënsoorten en andere kalkminnende soorten zich kunnen herstellen.</p> <p>Realisatie van mozaiek van open kalkgrasland met verspreide doornstruwelen (rbb_sp), heggen en houtkanten.</p>
<p>6230_hmo - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems_vochtige, heischrale graslanden</p>	<p>Actueel: 0,2 ha</p> <p>Doel: Behoud van actuele oppervlakte in mozaiek met 2330_bu, 4030 en 6510_hu in deelgebied 4 - Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.</p>	<p>Doel: Streven naar een voldoende staat van instandhouding door het verbeteren van de horizontale structuur, het nastreven van een hogere bedekking van soorten > 60 cm, het nastreven van 5 - <10 % verruiging, 5 - 10 % verbossing/verstruweling, 30 - < 70 % vergrassing, 10 - 30% vervilting en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten.</p> <p>Gericht natuurbeheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, plaggen, kappen) en herstel van de natuurlijke hydrologie.</p>
<p>6410_ve - Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion)_veldrustype</p>	<p>Actueel: 0,4 ha Toename: + 0,5 ha Toekomstig: 0,9 ha</p> <p>Doel: Toename met 0,5 ha door het kappen van boom- en struikopslag ter hoogte van de kwelzone op de</p>	<p>Doel: Goede staat van instandhouding waarbij het habitattype een voldoende aantal en bedekking van sleutelsoorten bezit en met een strooisellaag van < 10 %. Kwaliteitsverbetering is nodig voor het behoud van dit type met een goede</p>

noordgerichte kanaalberm in Eigenbilzen (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt).

soortenrijkdom.

Deze habitat of gradiëntvegetaties ervan worden niet beschaduwd en kennen slechts een zeer beperkte bladinvul. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.

Herstel van de natuurlijke waterhuishouding (kwantitatief en kwalitatief), opheffen van drainagesysteem in de talud van het Albertkanaal en gericht verschrallend hooilandbeheer.

Buffering van het relict en tegengaan van beschaduwing door struik- en boomopslag (kappen).

6510_hu – Laagelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)_subtype Glanshavergraslanden (*Arrhenaterion*)

Actueel: 24 ha
Toename: 24 ha
Toekomstig: 48 ha

Doel: Toename met 24ha, met als richtwaarde voor omvorming in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt) 18 ha. In combinatie met ijle boom- en struweelopslag (rbb_sp,

Doel: Nastreven van een blijvende goede staat van instandhouding.

Deze complexen van graslandhabitats zijn zón beschreven en kennen slechts een zeer beperkte bladinvul. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.

Er moet gestreefd worden naar een

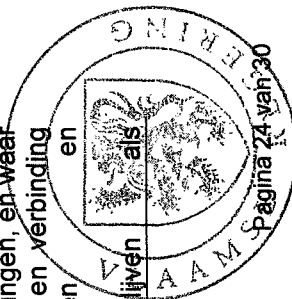
	rbb_kam).	<p>verbossing/verstruweling van minder dan 5 % op sommige plaatsen. Op andere plaatsen lokaal boom- en struweelopslag toelaten. Ook verruiging (< 10 %) en de strooisellaag (< 10 %) moeten hier worden aangepakt door natuurgericht beheer.</p> <p>Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (vermesting, verzuring).</p> <p>Omvorming van bestaande graslanden gebeurt door stopzetting van bemesting en aangepast maaibeheer.</p>
<p>6510_huk – Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>)_subtype kalkrijk kamgrasland (<i>Gallio-Trifolietum</i>)</p>	<p>Actueel: 0 ha</p> <p>Toename: 5 ha</p> <p>Toekomstig: 5 ha</p> <p>Doel: Realisatie van 5 ha kamgrasvegetatie door omvorming van boomopslag en struweel; met soorten als kattendoorn, ruige weegbree en gulden sleutelbloem in de omgeving van de brug van Gellik (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt; zie Indeherberg et al., 2003).</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet beschauwd, met een minimale bladval, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (vermesting, verzuring).</p> <p>Omvorming van bestaande graslanden gebeurt door stopzetting van bemesting en aangepast maaibeheer.</p>
<p>7220 – Kalktufbronnen met tufsteenformatie (<i>Cratoneurion</i>)</p>	<p>=</p> <p>Actueel: < 0,5 ha</p> <p>Doel: De voorkomende relictten van kalktufbronnen behouden op de noordgerichte hellingen in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Behoud of herstel van de huidige oppervlakte van dit habitatype moet nagestreefd worden. Minstens behoud van de voor dit habitat typische mossen en karakteristieke processen, en van een gunstige waterhuishouding, en</p>

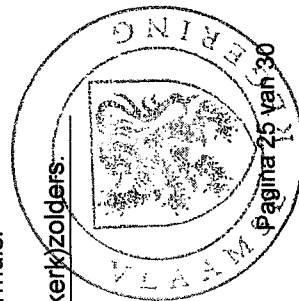
	Eigenbizen en Veldwezelt.	waterkwaliteit. Buffering van bronnen is noodzakelijk (bv. tegen slibafzetting).
--	---------------------------	---

Doelen voor Europees te beschermen vleermuizen

Soort	Populatie-doelstelling	Kwaliteitseisen aan de leefgebieden
	Doel Toelichting	Doel Toelichting
Rosse vleermuis – <i>Nyctalus noctula</i>	↑ Doel: Aanwezigheid van zomerkolonies van de soorten, met jaarlijks zwangere wijfjes en/of juvenielen. De aanwezigheid van duurzame populaties van deze soorten wordt nagestreefd.	↑ Doel zomer: Voldoende staat van instandhouding. Streven naar een voldoende tot goede habitatkwaliteit:
Ruige dwergvleermuis – <i>Pipistrellus nathusii</i>		- Verhoging van habitatkwaliteit in de bossen en insectenrijke graslanden en ruigtes (vrij van bestrijdingsmiddelen) in een omliggend landschap met kleine landschapselementen.
Watervleermuis – <i>Myotis daubentonii</i>		- Creatie van geleidelijke bosranden, in het bijzonder nabij open waterpartijen. Behoud en verbetering kwaliteit waterpartijen. - De doelen worden gerealiseerd in het kader van de doelen voor de habitats 6430, 6510, 9120, 9160, 9190 en 91E0 en de realisatie van laagveenlandschappen. - Bijkomend aandacht voor behoud van bestaande verbindingen, en waar nodig uitbreiding van en verbinding tussen bossen en foerageergebieden. - Zowel zomervervluis

		foerageergebieden dienen als leefgebied een voldoende hoge kwaliteit te bezitten.
Bechsteins vleermuis - <i>Myotis bechsteinii</i>	↑	<p>Doel: Uitbouw van een populatie in de oude boskernen van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos.</p> <p>Lijnvormige elementen zijn belangrijk als verbinding tussen foerageergebieden (structuurrijke bossen met een weelderige ondergroei).</p> <p>Een geschikt mantel-zoombehoor en kwalitatieve open plekken (graslandhabitats) zorgen voor een verrijking van het insectenaanbod.</p>
Gewone baardvleermuis – <i>Myotis mystacinus</i>	=/↑	Doel: zie Bechtsteins vleermuis.
Brandts vleermuis – <i>Myotis brandtii</i>	=/↑	Behoud van holle bomen en graadueel en oordeelkundig vervangen van oude, ongewenste loofboomsoorten uit parken, dreven en bossen.
Laatvlieger – <i>Eptesicus serotinus</i>	=/↑	Specifieke inrichting van (kerk)zolders.
Gewone/Kleine dwergvleermuis – <i>Pipistrellus</i> species	=/↑	<p>Doel: Behoud van de bestaande kwaliteit, behoud en uitbreiding van connectiviteit tussen de gebieden. Zie ook ruige kwaliteitsdoelstellingen voor dwergvleermuis/watervleermuis.</p> <p>Specifieke inrichting van (kerk)zolders.</p>

II. Prioriteiten

1. Herstel, verbinding en toename van habitattypes in de heidesfeer

Uitbreiding van deze habitattypes is noodzakelijk voor behoud areaal en om de connectiviteit (stapstenen) in het Natura2000-netwerk te kunnen waarmaken (verbinding soorten tussen de Kempen, Maasvallei richting Nederland en Wallonië).

Het herstel van habitattypes in de heidesfeer wordt voornamelijk gerealiseerd door kwaliteitsverbetering van open plekken in droge loofbossen (9120, 9190). De heidekernen (actueel 7,9 ha) worden verbonden via een netwerk bestaande uit kleinere stapstenen en corridors, die uitwisseling tussen populaties toelaten. Deze inspanningen worden grotendeels voorzien op gronden in eigendom van erkende natuurbeherende organisaties (bv. Munsterbos en De Hoefvaart).

Heideherstel gebeurt door een combinatie van éénmalige inrichtingsmaatregelen gevolgd door regulier beheer afgestemd op het beoogde vegetatietype (bv. begrazing bij 4030 en 6230). Wat vochtige heide (4010) betreft dient specifieke aandacht te worden aan een goede, natuurlijke waterhuishouding en intensief beheer. Dit naast een toename met 5 ha in deelgebied 5 (Munsterbos). Dit laatste geldt ook voor open graslanden op landduinen (2330).

Intensief beheer afgestemd op de ecologische vereisten van jeneverbes (5130) is in deelgebieden 7 en 8 noodzakelijk om een voldoende verjonging te realiseren en om verbossing van deze lichtminnende soort tegen te gaan. Het beperken van verzuring en vermessing door buffering, het afstemmen van recreatie op het beheer, het uitbreiden van de bestaande relicten en het nemen van milderende maatregelen (bv. plaggen, maaien, beschermen zaailingen zoals in deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek) zijn belangrijke maatregelen om deze, op Vlaams niveau erg waardevolle, populaties te herstellen.

2. Versterken van de loofboshabitats

Voor de boshabitats wordt een betere structuurkwaliteit nagestreefd met voldoende dikke (dode) bomen, een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag, en weinig exoten. Bijzondere aandacht gaat naar de creatie van open plekken (heide en heischraal grasland in 9120/9190 en graslanden/ruigtes/regionaal belangrijke biotopen in 9160) en goed ontwikkelde bosranden met mantels (rbb_sp) en zomen (6430_bz). Deze inspanningen leveren leefgebied op voor soorten als Spaanse vlag, kleine ijsvogelvlinder, grauwe klauwier en voor Europees te beschermen vleermuizen.

Door het toepassen van een bosbeheer, dat gericht is op het verhogen van natuurwaarden, in natuurreservaten, bosreservaten en domeinbossen wordt aan de kwaliteitsverbetering tegemoet gekomen. Het zijn maatregelen die reeds in veel beheerplannen voorzien zijn voor domeinen in eigendom van het ANB (bv. Domeinbos Groenendaal) of de erkende terreinbeherende natuurverenigingen (bv. Munsterbos, De Hoefvaart). Bij andere openbare besturen en privébossen kan door het toepassen van verschillende bedrijfsvormen en de Criteria Duurzaam Bosbeheer (CDB) de kwaliteit eveneens verbeterd worden.

Daarnaast wordt de oppervlakte boshabitat uitgebreid via omvorming van actueel niet habitatwaardige bossen. Voor de bossen beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos en/of natuurbeherende verenigingen, wordt er van uitgegaan dat op termijn 80 – 100 % van de bosoppervlakte zal evolueren naar het gewenste habitattype door de toepassing van de beheervisie van het Agentschap en door uitvoering van beheerplannen. In de private bossen en

gemeentebossen kan door omvorming bijkomend loofbos gerealiseerd worden via de toepassing van de Criteria Duurzaam Bosbeheer (20% van de bosoppervlakte).

Verwacht wordt dat hierdoor reeds aanzienlijke oppervlakten van de voorziene oppervlakteoelstellingen voor de habitattypes 9120, 9160 en 9190 kunnen gerealiseerd worden. Voor broekbossen kan door omvorming een extra oppervlakte van 6 ha tot stand komen. Daarnaast zijn in de SBZ nog effectieve bosuitbreidingen nodig: richtwaarden 28 ha voor de loofboomtypen en 9 ha voor broekbossen.

3. Aanpakken van verdroging

Algemeen dienen in de SBZ inspanningen geleverd te worden om verdroging tegen te gaan. Er komen kwelzones voor met gebufferd, voedselarm grondwater waar specifieke habitattypes aan verbonden zijn (o.a. 3130, 4010, 6410, 7140, 7220, 91E0). De drainagekanalen op de taluds van het Albertkanaal bijvoorbeeld zorgen voor een snelle afvoer van het kwelwater. Dit bedreigt onder andere vochtige heischrale graslanden en waardevolle veldrusvegetaties. Door het opheffen van drainage op de kanaalbermen kunnen kwelzones uitbreiden en ontstaan er potenties voor kalktuf, kalkmoerassen en blauwgraslandvegetaties (cfr. de vaarttaluds van het kanaal Kortrijk-Bossuit te Moen). Verdroging van de waardevolle beekdalen door verhardingen stroomopwaarts vormt tenslotte een belangrijk aandachtspunt voor het herstel van beekprik en beekdalmozaïeken in deze SBZ.

Verder onderzoek is noodzakelijk naar de technische mogelijkheden en concrete afstemming van het peilbeheer, rekening houdend met andere aanwezige functies (waaronder landbouw) binnen en buiten de SBZ. Te onderzoeken maatregelen, welke kaderen in een algemener integraal waterbeheer, zijn onder meer aanpassing van drainage, hydrologische isolatie, inschakeling van overstromingsgebieden en verhoging van de bergingscapaciteit, en vertraagde oppervlaktewaterafvoer.

4. Realisatie van een leefbare populatie Beekprik

Voor deze kwetsbare en veeleisende soort zijn gerichte beschermingsmaatregelen nodig. Zo dient speciale aandacht te worden besteed aan een verbetering van de waterkwaliteit door het aanpakken van lozingen van ongezuiverd afvalwater door weekendhuisjes, het verwijderen van overstorten en het bufferen van waterlopen tegen vermessingseffecten. Het tot stand brengen van meer paai- en opgroeihabitats door het verbeteren van de structuurkwaliteit en het opheffen van migratieknelpunten zijn bijkomende voorwaarden om een leefbare populatie te realiseren. Deze inspanningen zijn vooral van toepassing op de beeklopen waar beekprik actueel voorkomt of waar herstel van het vroegere leefgebied noodzakelijk is (o.a. Zutendaalbeek, Bezoensbeek, Roelierbeek, Munsterbeek).

Wat de migratieknelpunten betreft is tot op heden niet onderzocht in welke mate de onderleiders of sifons onder het Albertkanaal een harde barrière vormen voor beekprik. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de uitstroomopening van de sifon onder alle (debiets)omstandigheden onder het waterniveau van de beek moet zitten. Om migratie toe te laten mag er immers geen verval zijn aan de stroomafwaartse uitstroom van de sifon. Het onderzoeken of deze sifons daadwerkelijk een barrière vormen voor beekprik is een belangrijke inspanning om leefbare populaties te realiseren in deze SBZ.

Om bovenstaande inspanningen te realiseren zal naar samenwerking met de provincie, de gemeenten, de waterloopbeheerders zoals VMW, de private eigenaars en ANB gezocht moeten worden.

5. Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een bocagelandschap

Wat betreft open graslandhabitats en ruigtes (6210, 6230, 6410, 6430, 6510) wordt er in de hele SBZ een extra oppervlakte van 55ha tot doel gesteld. Het grootste deel hiervan wordt gerealiseerd op de kanaalbermen. Deze open habitats worden versterkt, verbonden en gebufferd door regionaal belangrijke biotopen (bloemrijke graslandtypes, doornig struweel, kamgraslanden) in geval van intensief landbouwgebruik naast de graslandhabitats is het aangewezen voldoende bufferende maatregelen te nemen onder de vorm van kleine landschapselementen (houtkanten, heggen, boom- of struikschermen of struwelen).

Deze complexen van graslandhabitats zijn zombeschreven en kennen slechts een zeer beperkte bladnval. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.

Kleinschalige, structurenrijke landschappen bestaande uit een mozaïek van open, bloemrijke graslandcomplexen afgewisseld met ruigtes, goed ontwikkelde bosranden, (doorn)struwelen en kleine landschapselementen vormen het geschikt leefgebied voor allerhande dagvlinders (o.a. boswitje, heideblauwtje, klaverblauwtje, bruin dikkopje, Spaanse vlag, kleine ijsvogelvlinder, sleedoornpage, ...) en andere insecten. Insectivore soorten als grauwe klauwier en verschillende vleermuissoorten zullen mee profiteren van de realisatie van een dergelijk landschap gekoppeld aan een op insecten gericht beheer, in combinatie met een extra oppervlakte van 5-10 ha regionaal belangrijke biotopen (kamgrasland en doornstruweel).

6. Versterken van de rol van de taluds van het Albertkanaal als ecologische corridor

Uit de resultaten van doorgedreven beheeractiviteiten door ANB in samenwerking met JNM op de oostelijke kanaalbermen (buiten de SBZ), kan men besluiten dat specifiek, gericht beheer van de kalkgraslanden op de westelijke kanaalbermen (binnen de SBZ) waardevolle vegetaties zullen opleveren met heel wat kensoorten van kalkminnende vegetaties. Daarom wordt er 39,5-44,5 ha ha herstel van open vegetaties voorzien (dit omvat 34,5 ha puur habitat en 5 – 10 ha regionaal belangrijke biotopen. Deze graslanden zullen daarnaast regionale en grensoverschrijdende verplaatsingen van bedreigde dagvlinders (bv. klaverblauwtje, dwergblauwtje) mogelijk maken (bv. van en naar het habitatrictlijngebied 'Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten').

Deze inspanningen dienen voor een belangrijk deel op gronden te gebeuren die eigendom zijn van NV De Scheepvaart maar deels worden beheerd door het ANB en de vzw Natuur- en Landschapsbeheer.

7. Realisatie van goed ontwikkelde vijvercomplexen en een laagveenlandschap

Voor de realisatie van een laagveenlandschap in beekdalen wordt een extra oppervlakte van laagveen (3 ha), natte heide (5 ha) en vochtige heischrale graslanden (3,5 ha) vooropgesteld, die bekomen wordt deels door omvorming van opslag of bos en deels door toename in begraaasde graslanden. Deze habitats worden versterkt, verbonden en gebufferd door inbedding tussen regionaal belangrijke biotopen (dotterbloemgraslanden, zeggevegetaties, rietland, natte ruigten) en broekbossen.

Belangrijk om het bovenstaande te kunnen realiseren is het herstel van een meer natuurlijke hydrologie (beperkte ontwatering, kwaliteitsvolle beekstructuur, natuurlijk overstromingsregime, ...), en het verbeteren van de oppervlakte- en grondwaterkwaliteit (beperken van nutriëntenaanvoer en pesticidengebruik). Op die manier kan herstel en toename van (grond)waterafhankelijke habitattypes in de mozaiek (o.a. 6230, 7140, 91E0) duurzaam gerealiseerd kan worden.

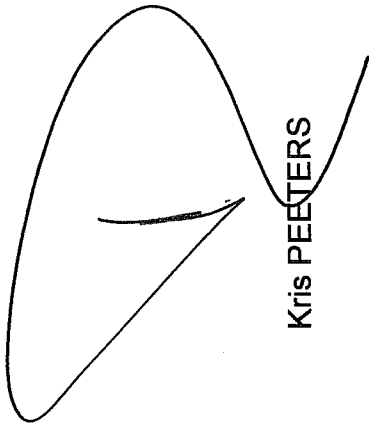
Het laagveenlandschap vormt een geschikt leefgebied voor Europees te beschermen moerasvogels zoals woudaap, roerdomp, blauwborst en ijsvogel. Deze soorten zullen tevens meeliften met de voorgesteelde kwaliteitsverbeteringen van waterhabitats ter hoogte van vijvercomplexen in deze SBZ. Op deze manier zal dit gebied, dat dicht bij het vijvercomplex van Midden-Limburg ligt, een interessant foerageergebied vormen voor deze moerasvogels.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten,

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Joke SCHAUVLIEGE

Eensluidend afschrift,

Liesbeth Van Snick
medewerker

